

169. sz. Ajánlás

a foglalkoztatáspolitikáról

A Nemzetközi Munkaügyi Szervezet Általános Konferenciája,

Amelyet a Nemzetközi Munkaügyi Hivatal Igazgató Tanácsa hívott össze Genfben, és amely 1984. június 6-án hetvenedik ülészakára ült össze,

Hivatkozva az 1964. évi, a foglalkoztatáspolitikáról szóló 1964. évi Egyezményben és Ajánlásban, valamint a munkavállalók egyes csoportjaival foglalkozó nemzetközi okmányokban, különösképpen a családi kötelezettségekkel bíró munkavállalókról szóló 1981. évi Egyezményben és Ajánlásban, az Idősebb munkavállalókról szóló 1980. évi Ajánlásban, a Munkavállalás céljából történő bevándorlásról szóló 1949. évi (módosított) Egyezményben és Ajánlásban, a Migráns munkásokról szóló 1975. évi Ajánlásban (kiegészítő rendelkezések) és a Migráns munkásokról szóló 1975. évi Ajánlásban szereplő érvényes nemzetközi normákra,

Emlékezve arra, hogy a Philadelphiai Nyilatkozat értelmében a Nemzetközi Munkaügyi Szervezet feladata, hogy a gazdaság és a pénzügypolitika hatásait a foglalkoztatáspolitikára alapvető céljai szempontjából vizsgálja és figyelembe vegye, hogy "minden embernek fajra, hitre és nemre való tekintet nélkül joga van anyagi jólétre és szellemi fejlődésre törekedni, szabadságban, méltóságban, pénzügyi biztonságban és egyenlő esélyek között",

Emlékezve arra, hogy az Egyesült Nemzetek Közgyűlésén 1966-ban elfogadott nemzetközi Egyezségokmány a Gazdasági, Szociális és Kulturális Jogokról, többek között a munkához való jog elismerését irányozza elő, amely minden embernek azt a jogát jelenti, "hogy megélhetésének forrása szabadon választott vagy elfogadott munka legyen", és e jog fokozatos teljes megvalósítására és védelmére alkalmas intézkedések meghozatalát javasolja;

Emlékezve továbbá az Egyesült Nemzetek Közgyűlésén 1979-ben a nők hátrányos megkülönböztetése minden formájának megszüntetéséről elfogadott Egyezmény rendelkezéseire,

Felismerve a világgazdaság növekvő összefonódására és az utóbbi évek alacsony növekedési ütemére való tekintettel annak szükségességét, hogy a gazdaság-, a valuta- és a szociálpolitikát nemzeti és nemzetközi szinten egyeztetni, a fejlett és fejlődő országok közötti különbségeket csökkenteni, az új nemzetközi gazdasági rend létrehozását sürgetni kell, hogy a forrásokat optimálisan lehessen munkaalkalmak teremtésére felhasználni, és ily módon a munkanélküliséget és az alulfoglalkoztatást leküzdeni;

Hivatkozva arra, hogy a foglalkoztatási lehetőségek a legtöbb ipari és fejlődő országban romlottak, és kifejezést adva azon meggyőződésnek, hogy a szegénység, a munkanélküliség és az esélyek egyenlőtlensége az emberiesség és a társadalmi igazságosság szempontjából elfogadhatatlanok, társadalmi feszültséghez vezetnek és ezáltal olyan feltételeket teremt, melyek a békét fenyegetik, és veszélyeztetik a munkához való jog gyakorlását, amely tartalmazza a szabad munkavállalást, az igazságos és kedvező munkakörülményeket és a munkanélküliség elleni védelmet;

Figyelembe véve, hogy a foglalkoztatáspolitikáról szóló 1964. évi Egyezményt és Ajánlást a foglalkoztatásról, a jövedelemelosztásról, a társadalmi haladásról és a nemzetközi munkamegosztásról tartott 1976. évi Tripartit Világkonferencián elfogadott elvi nyilatkozat és intézkedésprogram, valamint a foglalkoztatási világkonferenciát követő intézkedésekről szóló 1979. évi határozat tágabb keretei közé kell helyezni;

Miután úgy határozott, hogy különböző javaslatokat fogad el a foglalkoztatáspolitikáról, - amely kérdés az ülés napirendjének negyedik pontjaként szerepelt, és

Miután úgy döntött, hogy ezeket a javaslatokat a foglalkoztatáspolitikáról szóló 1964. évi Egyezményt és Ajánlást kiegészítő Ajánlásként adja közre,

a mai napon, 1984. június 26-án, elfogadja az alábbi Ajánlást, amely „A foglalkoztatáspolitikáról (kiegészítő rendelkezések) szóló 1984. évi Ajánlás” néven idézhető:

I.A FOGLALKOZTATÁSPOLITIKA ÁLTALÁNOS ELVEI

1. A teljes, produktív és szabadon választott foglalkoztatás támogatását, amit a foglalkoztatáspolitikáról szóló 1964. évi Egyezmény és Ajánlás előirányoz, a munkához való jog gyakorlati megvalósítási eszközének kell tekinteni.

2. A munkához való jog tagállamok általi teljes elismerését össze kell kapcsolni olyan gazdaság- és szociálpolitika alkalmazásával, melynek célja a teljes, produktív és szabadon választott foglalkoztatás előmozdítása.

3. A teljes, produktív és szabadon választott foglalkoztatás előmozdítása élvezzen elsőbbséget, legyen a tagállamok gazdaság- és szociálpolitikájának, és ahol szükséges, a lakosság alapvető szükségleteinek kielégítésére kidolgozott tervek szerves része.

4. A tagállamok fordítsanak különös figyelmet a foglalkoztatás és a termelés bővítésének leghatékonyabb eszközeire, dolgozzanak ki olyan politikát és ha szükséges, programokat, melyek célja, hogy lehetővé tegyék a termelés növekedését, az alapvető javak és szolgáltatások igazságos elosztását és a jövedelmek igazságos elosztását az országban, a lakosság alapvető szükségleteinek kielégítése érdekében, a Foglalkoztatási Világkonferencia Elvi Nyilatkozatának és Intézkedésprogramjának megfelelően.

5. A nemzeti gyakorlattal összhangban az Ajánlás 3. és 4. bekezdéseiben említett politikát, terveket és programokat a munkáltatók és a munkavállalók, valamint az érintett személyek egyéb képviselői szerveivel tanácskozva és együttműködve kell kidolgozni, különösen a mezőgazdasági munkavállalók esetében, akiket a mezőgazdasági munkavállalók szervezetéről szóló 1975. évi Egyezmény és Ajánlás véd.

6. A gazdaság- és pénzügypolitika nemzeti és nemzetközi szinten egyaránt tükrözze az Ajánlás 3. és 4. bekezdéseiben említett célok elsőbbségét.

7. Az Ajánlás 3. és 4. bekezdéseiben említett politika, tervek és programok törekedjenek mindenfajta hátrányos megkülönböztetés megszüntetésére, és minden munkavállaló egyenlő lehetőségeinek és bánásmódjának biztosítására a foglalkoztatáshoz való hozzájutás, a foglalkoztatási feltételek, a bérek és jövedelmek, a szakmai tanácsadás és a szakoktatás, valamint a szakmai előmenetel terén.

8. A tagállamok tegyenek intézkedéseket a törvénytelen, vagyis a nemzeti jogrendszerrel, szabályokkal és gyakorlattal ellentétes foglalkoztatás hatékony kiküszöbölésére.

9. A tagállamok tegyenek intézkedéseket a munkavállalók fokozatos átcsoportosításának lehetővé tételére a nem-hivatalos szektorból - ahol ilyen van - a hivatalos szektorba.

10. A tagállamok dolgozzanak ki olyan politikát és tegyenek olyan intézkedéseket, amelyek a nemzeti jogrendszer és gyakorlat figyelembe vételével

- (a) megkönnyítik a szerkezeti változásokhoz való alkalmazkodást nemzetgazdasági, ágazati és vállalati szinten, valamint a szerkezeti és technológiai változások következtében munkanélkülivé vált munkavállalók újrafoglalkoztatását; és
- (b) biztosítják az érintett munkavállalók foglalkoztatását vagy megkönnyítik újrafoglalkoztatásukat vállalatok, intézmények és berendezések eladása, áttelepítése, bezárása és áthelyezése esetén.

11. A nemzeti jogrendszerrel és gyakorlattal összhangban a foglalkoztatáspolitikai megvalósítási eszközei magukban foglalhatják a tárgyalásokat kollektív szerződésről a foglalkoztatás szempontjából fontos kérdésekben, mint

- (a) a foglalkoztatás előmozdítása és csökkentése;
- (b) gazdasági ágazatok és vállalatok átszervezésének és korszerűsítésének gazdasági és szociális következményei;
- (c) a munkaidő átrendezése és csökkentése;
- (d) különleges csoportok védelme; és
- (e) tájékoztatás gazdasági, pénzügyi és foglalkoztatási kérdésekről.

12. A tagállamok a munkáltatók és a munkavállalók szervezeteivel egyeztetve tegyenek hatékony intézkedéseket, amelyekkel a multinacionális vállalatokat, a multinacionális vállalatokról és a szociálpolitikáról szóló 1977. évi háromoldalú elvi Nyilatkozatban rögzített foglalkoztatáspolitikai intézkedések végrehajtására és támogatására ösztönzik, és biztosítják a multinacionális vállalatok beruházásai negatív foglalkoztatási hatásainak elkerülését és a pozitív hatások ösztönzését.

13. Tekintettel a világgazdaság erősödő összefonódására, a tagállamok nemzeti szintű intézkedéseiken túl erősítsék a nemzetközi együttműködést a munkanélküliség elleni harc sikerének biztosítása érdekében.

II. NÉPESEDÉSPOLITIKA

14. (1) A fejlesztési és a foglalkoztatáspolitikai, miközben biztosítja, hogy elegendő munkaalkalom legyen, ha szükséges és összhangban van a nemzeti jogrendszerrel és gyakorlattal, tartalmazhat népesedéspolitikai intézkedéseket és programokat, melyek célja, hogy a népesedési kérdésekkel kapcsolatos tájékoztatási és önkéntes nevelési programokkal biztosítsa a családok jólétének előmozdítását és a családtervezés támogatását.

(2) A tagállamok, elsősorban a fejlődő országok, nemzeti és nemzetközi kormányzervekkel egyaránt együttműködve

- (a) népesedéspolitikai intézkedéseik és programjaik keretén belül kiemelt figyelmet fordíthatnak arra, hogy a mai és a jövőbeni szülőkkel a családtervezés előnyeit tudatosítsák;
- (b) vidéki területeken növelhetik a családtervezést segítő egészségügyi létesítmények és közösségi központok, valamint az ilyen szolgáltatásokat ellátó szakemberek számát; és
- (c) városi területeken különös figyelmet fordíthatnak a megfelelő infrastruktúra javításának égető szükségességére, különösen a nyomornegyedekben.

III. A FIATALOK, VALAMINT A HÁTRÁNYOS HELYZETŰ RÉTEGEK ÉS SZEMÉLYEK FOGLALKOZTATÁSA

15. Átfogó foglalkoztatáspolitikai rendszerük keretein belül tegyenek a tagállamok olyan intézkedéseket, melyek megfelelnek minden olyan réteg igényeinek, amely gyakran nehezen talál tartósfoglalkoztatást, mint a nők és a fiatalok egyes csoportjai, a rokkantak, az idős munkavállalók, a hosszú ideje állás nélkül lévők és a tagállamok területén jogszerűen tartózkodó migráns munkások. Ezen intézkedések legyenek összhangban az ezen rétegek foglalkoztatásáról szóló nemzetközi Egyezményekkel és Ajánlásokkal, valamint a nemzeti jogrendszerben és gyakorlatban kialakított foglalkoztatási feltételekkel.

16. A nemzeti feltételek figyelembe vételével, valamint a nemzeti jogrendszerrel és gyakorlattal összhangban az Ajánlás 15. bekezdésében említett intézkedések többek között a következőket tartalmazhatják:

- (a) mindenki számára hozzáférhető általános iskolai képzést, valamint pályaorientációs és szakoktatási programokat; hogy segítsenek e személyeknek munkát találni, foglalkoztatási lehetőségüket javítani és jövedelmüket növelni;
- (b) az általános nevelési rendszerhez és a munka világához egyaránt kötődő szakképzési rendszert;
- (c) tanácsadó- és munkaközvetítő szolgálatokat, hogy megkönnyítsék az egyéneknek a munkába való bekapcsolódást és olyan munka megtalálását, amely képességeinek és alkalmasságának a legjobban megfelel;
- (d) kereseti lehetőség létrehozására irányuló programokat meghatározott régiókban, területekben és ágazatokban;
- (e) a szerkezetváltáshoz való alkalmazkodást elősegítő programokat;
- (f) a folyamatos képzést és továbbképzést szolgáló programokat;
- (g) szakmai rehabilitációs intézkedéseket;
- (h) az önkéntes munkaerő-átcsoportosulás ösztönzését; és
- (i) az önálló foglalkoztatást és a munkavállalók

17. (1) Egyéb külön intézkedéseket kell tenni a fiatalok javára, különösképpen

- (a) fiatalok felvételére és képzésére kell ösztönözni az állami és magánintézményeket és vállalkozásokat, a nemzeti feltételekkel és gyakorlattal összhangban;
- (b) bár a fiatalok bekapcsolódásának elősegítése a rendszeres munkába elsőbbséget kell, hogy élvezzen, külön programokat lehet indítani a fiatalok foglalkoztatására közösségi

célokat szolgáló munkáknál, különösen a helyi szociális jellegű beruházásoknál, figyelembe véve a Fiatalok külön programjairól szóló 1970. évi Ajánlás rendelkezéseit;

- (c) olyan külön programokat kell indítani, melyekben a képzés és a munka váltakozik, elősegítve, hogy a fiatalok megtalálják első munkahelyüket;
- (d) a képzési lehetőségeket a műszaki-gazdasági fejlődéshez kell igazítani és javítani kell a képzés befejezése utáni elhelyezkedési lehetőségeket;
- (e) intézkedéseket kell tenni az iskolából a munkába történő átmenet megkönnyítésére, és javítani kell a képzés befejezése utáni elhelyezkedési lehetőségeket;
- (f) támogatni kell a foglalkoztatási kilátások kutatását, mint az ésszerű szakoktatási politika előfeltételét; és
- (g) védeni kell a fiatal munkavállalók biztonságát és egészségét.

(2) A jelen bekezdés (1) albekezdésében említett intézkedéseket gondosan figyelemmel kell kísérni annak biztosítása érdekében, hogy kedvezően hassanak a fiatalok foglalkoztatására.

(3) Ezen intézkedések legyenek összhangban a fiatalok foglalkoztatásáról szóló nemzetközi munkaügyi Egyezményekkel és Ajánlásokkal, valamint a nemzeti jogrendszerben és gyakorlatban kialakult foglalkoztatási feltételekkel.

18. Ezen Ajánlás 15-17. bekezdéseiben említett intézkedések végrehajtásának megkönnyítésére a nemzeti feltételekkel és gyakorlattal összhangban lévő ösztönzőket lehet biztosítani.

19. A nemzeti jogrendszerrel és gyakorlattal összhangban tartсанak kellő időben átfogó tanácskozásokat az illetékes hatóságok, a munkáltatók, a munkavállalók szervezeti és más érdekelt szervezetek között.

IV. TECHNOLÓGIÁRA VONATKOZÓ POLITIKA

20. A nemzeti fejlesztési politika egyik fő eleme a technológia fejlődésének megkönnyítése legyen, mint a termelő kapacitások bővítésére, a munkalehetőségek növelésére irányuló fő fejlesztési célok elérésének és az alapvető szükségletek kielégítésének eszköze. Figyelembe véve a gazdasági fejlettség szintjét, a technológiapolitika járuljon hozzá a munkafeltételek javításához és a munkaidő csökkentéséhez, és tartalmazzon intézkedéseket a munkahelyek megszűnésének megelőzésére.

21. A tagállamok támogassák

- (a) az új technológiák kiválasztásával, meghonosításával és fejlesztésével, valamint a foglalkoztatás nagyságára és összetételére, a foglalkoztatási feltételekre, a képzésre, a munka tartalmára és az igényelt szaktudásra gyakorolt hatásával foglalkozó kutatásokat; és
- (b) az országok sajátos körülményeinek leginkább megfelelő technológiák kutatását, biztosítva a független kutatóintézetek bevonását.

22 A tagállamok törekedjenek arra, hogy alkalmas intézkedésekkel biztosítani tudják, hogy

- (a) az általános oktatási és szakképzési rendszer, beleértve az átképzési intézkedéseket, nyújtson a munkavállalóknak elegendő lehetőséget a technológiai változások következtében módosuló foglalkoztatási követelményekhez való alkalmazkodásra;
- (b) kiemelt figyelmet fordítsanak a meglévő és a jövőbeni szaktudás lehető legjobb kihasználására;
- (c) a technológiai változások hátrányos következményeit a foglalkoztatásra, a munka- és életkörülményekre, a munkabiztonságra és a munkaegészségügyre a lehető legnagyobb mértékben semlegesítsék, elsősorban azáltal, hogy az ergonómiai, munkabiztonsági és munkaegészségügyi szempontokat már az új technológiák megtervezésének időszakában érvényesítik.

23. A tagállamok a nemzeti feltételekkel és gyakorlattal összhangban lévő minden eszközzel támogassák a megfelelő új technológiák felhasználását, és biztosítsák vagy javítsák a kérdéssel foglalkozó különböző intézmények és szervezetek, valamint a munkáltatók és a munkavállalók képviselői szervei közötti kapcsolatot és tanácskozásokat.

24. A munkáltatók és a munkavállalók érintett szervezeteit, valamint a vállalatokat ösztönözni kell arra, hogy segítsék a technológia választási lehetőségekről rendelkezésre álló általános információk terjesztését, a nagy- és kisvállalatok technológiai kapcsolatainak előmozdítását, és megfelelő képzési programok kidolgozását.

25. A tagállamok a nemzeti gyakorlattal összhangban az új technológiák bevezetésének szociális következményeiről szóló nemzeti, ágazati vagy vállalati szintű kollektív szerződések megkötésére ösztönözzék a munkáltatók és a munkavállalók szervezeteit.

26. A tagállamok, ha lehetséges és összhangban van a nemzeti jogrendszerrel és gyakorlattal, ösztönözzék a munkavállalókat előreláthatólag érzékenyen érintő technológiai előreláthatólag érzékenyen érintő technológiai változásokat bevezető vállalatokat arra, hogy

- (a) vonják be a munkavállalókat és/vagy képviselőiket az új technológiák tervezésébe, bevezetésébe és felhasználásába, vagyis tájékoztassák őket e technológiák lehetőségeiről és hatásairól, és előzetesen tanácskozzanak velük megállapodás céljából;
- (b) támogassák a jobb munkaidőrendszereket és a foglalkoztatás jobb elosztását;
- (c) amennyire lehetséges, előzzék meg és enyhítsék a technológiai változások hátrányos következményeit a munkavállalókra; és
- (d) támogassák az olyan technológiai beruházásokat, amelyek közvetlenül vagy közvetve ösztönzik a foglalkoztatást, hozzájárulnak a termelés fokozatos növeléséhez és a lakosság alapvető szükségleteinek kielégítéséhez.

V. INFORMÁLIS SZEKTOR

27. (1) A nemzeti foglalkoztatáspolitikát ismerje el az informális szektor, vagyis az intézményesített gazdasági szervezeten kívül végzett gazdasági tevékenység fontosságát a munkahelyteremtésben.

(2) Foglalkoztatás-támogatási programokat kell kidolgozni és végrehajtani a családi munka és a különálló műhelyekben végzett független munkák támogatására, városi és falusi területeken egyaránt.

28. A tagállamok tegyenek intézkedéseket a formális és informális szektor közötti egymást kölcsönösen kiegészítő kapcsolatok támogatására, és annak érdekében, hogy a informális szektor vállalatai könnyebben hozzájussanak az erőforrásokhoz, a termékpiachoz, hitelekhez, az infrastruktúrához, a szakképzési lehetőségekhez, a technikai tudáshoz és a korszerűbb technológiákhoz.

29. (1) Miközben intézkedéseket tesznek a foglalkoztatási lehetőségek növelésére és a munkafeltételek javítására a informális szektorban, a tagállamok törekedjenek a nemzetgazdaságba való fokozatos beépülésének megkönnyítésére.

(2) A tagállamok vegyék figyelembe, hogy az informális szektor fokozatos beolvasztása a hivatalos szektorba csökkentheti munkaerő-feltevő és jövedelemtermelő képességét. Ennek ellenére törekedjenek arra, hogy fokozatosan kiterjesszék a szabályozó intézkedéseket a informális szektorra.

VI. KISVÁLLALATOK

30. A nemzeti foglalkoztatáspolitikát vegye figyelembe a kisvállalatok jelentőségét a munkahelyek létrehozásában, és ismerje el a helyi munkahelyteremtő kezdeményezések hozzájárulását a munkanélküliség elleni harchoz és a gazdasági növekedéshez. Az ilyen vállalatok, melyek formája különböző lehet, mint például hagyományos kisvállalat, szövetkezet, társulás, munkalehetőséget nyújtanak, elsősorban a különös nehézségekkel küzdő munkavállalóknak.

31. A tagállamok a munkáltatók és a munkavállalók szervezeteivel tanácskozva, tegyék meg a szükséges intézkedéseket a jelen Ajánlás 30. bekezdésében említett vállalatok és a többi vállalat közötti egymást kölcsönösen kiegészítő kapcsolatok támogatására, hogy javítani lehessen e vállalatoknál a munkakörülményeket és könnyíteni hozzájárulásukat a termékpiachoz, hitelekhez, a technikai tudáshoz és a korszerű technológiához.

VII. TERÜLETI FEJLESZTÉSI POLITIKA

32. A nemzeti jogrendszerrel és gyakorlattal összhangban a tagállamok ismerjék el a kiegyensúlyozott területi fejlesztés jelentőségét, mint a természeti erőforrások egyenlőtlen megoszlása és a termelőerők nem kielégítő mobilitása miatt jelentkező szociális és foglalkoztatási problémák enyhítésére, valamint a gazdasági növekedés és a foglalkoztatási régiók és területek közötti egyenlőtlen megoszlásának kiegyenlítésére alkalmas eszközt.

33. Az érintett lakossági csoportok képviselőivel, különösen a munkáltatók és a munkavállalók szervezeteivel tanácskozva és együttműködve intézkedéseket kell tenni a foglalkoztatás támogatására a gyengén fejlett vagy elmaradott területeken, a hanyatló ipari és mezőgazdasági területeken, a határterületeken és általában az országnak azon a területein, amelyek helyzetét a nemzeti fejlődés nem javította kielégítő mértékben.

34. A jelen Ajánlás 33. bekezdésében említett intézkedések a nemzeti körülménynek, valamint a tagállamok tervei és programjai figyelembe vételével többek között a következőket tartalmazhatják:

- (a) olyan növekedési súlypontok és központok kialakítását és fejlesztését, melyek jó kilátást ígérnek foglalkoztatási lehetőségek létrehozására;

- (b) területi kapacitások fejlesztését és erősítését, figyelembe véve minden régió emberi és természeti erőforrásait, valamint az összefüggő és kiegyensúlyozott területi fejlesztés szükségességét;
- (c) a közepes nagyságú és a kisvárosok számának és nagyságának növelését, a nagyvárosok növekedésének kiegyenlítésére;
- (d) az alapvető szükségletek kielégítéséhez szükséges legfontosabb szolgáltatások kínálatának, elosztásának és hozzáférhetőségének javítását;
- (e) a munkavállalók régión belül és régiók közötti önkéntes mobilitásának támogatását megfelelő szociális, jóléti intézkedésekkel, de egyidejűleg erőfeszítéseket téve a kielégítő élet- és munkakörülmények kialakításának támogatására az eredeti régióban;
- (f) beruházásokat a területi infrastruktúra, szolgáltatások és közigazgatás fejlesztésébe, beleértve a szükséges szakemberek átcsoportosítását, képzési és átképzési lehetőségek biztosítását;
- (g) a közösség részvételének támogatását a területi fejlesztési intézkedések kidolgozásában és végrehajtásában.

VIII. ÁLLAMI BERUHÁZÁSOK ÉS KÜLÖNLEGES KÖZMUNKAPROGRAMOK

35.A tagállamok gazdasági és szociális értelemben észszerű állami beruházásokat és speciális közmunkaprogramokat hajthatnak végre, elsősorban a magas munkanélküliséggel és alulfoglalkoztatottsággal sújtott területeken, munkaalkalom-teremtés és a munkahelyek megtartása, a jövedelmek növelése, a szegénység megszüntetése, és az alapvető szükségletek kielégítése céljából. Amennyiben lehetséges és szükséges az ilyen programok

- (a) fordítsanak különös figyelmet a hátrányos helyzetű csoportok számára történő munkalehetőség-teremtésre;
- (b) tartalmazzanak falusi és városi infrastruktúra fejlesztési beruházásokat, az alapvető szükségletek kielégítését szolgáló létesítmények építését és megnövelt termelő beruházásokat olyan ágazatokban, mint az energia-ellátás és a távközlés;
- (c) járuljanak hozzá a szociális szolgáltatások minőségének javításához olyan területeken, mint az oktatásügy és az egészségügy;
- (d) tervezése és végrehajtása a fejlesztési tervek keretében történjék, ha vannak ilyenek, és tanácskozással az érintett munkáltatók és a munkavállalók szervezeteivel,
- (e) jelöljék ki a programok kedvezményezettjeit, határozzák meg a rendelkezésre álló munkaerőt, és határozzák meg a programkiválasztás ismérveit;
- (f) biztosítsák, hogy a munkaerőt önkéntes alapon foglalkoztassák;
- (g) biztosítsák, hogy a munkaerőt ne más produktív tevékenységtől vonják el;
- (h) nyújtsanak olyan foglalkoztatási feltételeket, amelyek a nemzeti jogrendszerrel és gyakorlattal összhangban vannak, elsősorban a foglalkoztatáshoz való hozzájutást, a munkaidőt, a bérezést, a fizetett szabadságot, a munkabiztonságot és a munkaegészségügyet, és az üzemi baleset esetén járó kártérítést szabályozó jogszabályok révén;

- (i) könnyítsék meg az ilyen programok keretében foglalkoztatott munkaerő szakképzését, valamint azon személyek átképzését, akik a termelési és a foglalkoztatási szerkezet megváltozása miatt kénytelenek állást változtatni.

IX. NEMZETKÖZI GAZDASÁGI EGYÜTTMŰKÖDÉS ÉS FOGLALKOZTATÁS

36. A tagállamok támogassák a nemzetközi kereskedelem bővítését, hogy segítsenek egymásnak a foglalkoztatás növelésének elérésében. E célból működjenek együtt az olyan nemzetközi testületekben, melyek feladata a nemzetközi kereskedelem, a műszaki segítségnyújtás és a beruházások tartós és kölcsönös előnyökkel járó növelése.

37. Figyelembe véve más nemzetközi testületekkel szembeni felelősségüket, a tagállamok foglalkoztatáspolitikai intézkedéseik hatékonyságának biztosítására a következő célokat tűzzék ki:

- (a) a termelés és a világkereskedelem bővítésének előmozdítása gazdasági stabilitás és növekvő foglalkoztatás mellett, a fejlődésért folytatott nemzetközi együttműködés keretei között, az egyenlő jogok és kölcsönös előnyök elvének alapján;
- (b) annak elismerése, hogy az államok kölcsönös egymásrautaltságának, amely a világgazdaság növekvő összefonódásából adódik, olyan légkör kialakulását kell segíteni, amelyben az államok szükség esetén közös intézkedéseket dolgozhatnak ki a szerkezetváltás társadalmi költségei és haszna igazságos elosztásának előmozdításáról, valamint a jövedelmek és a jólét igazságos elosztásának elősegítéséről, oly módon; hogy a fejlődő országoknak lehetővé tegyék megnövekedett munkaerő lekötését, a fejlett országoknak pedig a foglalkoztatási szint növelését és az érintett munkavállalók alkalmazkodási költségeinek csökkentését;
- (c) a kereskedelmet, a szerkezetváltást és a szerkezeti változásokhoz való alkalmazkodást érintő nemzeti politikák koordinálása, annak érdekében, hogy lehetővé váljon a fejlődő országok nagyobb részesedése a világ ipari termeléséből egy nyílt és igazságos világkereskedelmi rendszerben, a nyersanyagok árai a termelő és a fogyasztó számára egyaránt elfogadható jövedelmező szinten állapodjanak meg, és ösztönözzék a beruházásokat a fejlődő országok nyersanyagtermelő és -feldolgozó iparába;
- (d) az államok közötti viták békés rendezésének és a fegyverzetcsökkentésről szóló megállapodások megkötésének, valamint annak ösztönzése, hogy a fegyverkezési kiadásokat fokozatosan csoportosítsák át és a hadiipart fontos polgári javak termelésére és szolgáltatások ellátására állítsák át, különösen olyanokra, amelyek a lakosság alapvető szükségleteinek és a fejlődő országok igényeinek kielégítését szolgálják;
- (e) megegyezés keresése olyan nemzetközi szintű összehangolt intézkedésekről, melyek célja a nemzetközi gazdasági rend javítása, különösen pénzügyi téren, oly módon, hogy a foglalkoztatást a fejlődő és a fejlett országokban egyaránt előmozdítsa;
- (f) a kölcsönös gazdasági és műszaki együttműködés erősítése, különösen a különböző gazdasági fejlettségi szinten álló és az eltérő társadalmi-gazdasági rendszerű országok között, tapasztalatcserével, a kiegészítő kapacitások fejlesztésével, különösen a foglalkoztatás és a munkaerőforrások, valamint a technológiaválasztás-, fejlesztés- és átadás terén a magántulajdonra vonatkozó kölcsönösen elismert jogszabályok és gyakorlat szerint;

- (g) a feltételek megteremtése a világgazdaság tartós és inflációmentes növekedéséhez, valamint egy korszerűbb nemzetközi pénzügyi rendszerhez, amely az új nemzetközi gazdasági rend létrehozásához vezetne, és
- (h) az átváltási árfolyamok nagyobb stabilitásának és a fejlődő országok adósságterhei csökkentésének biztosítása, hosszú távú és alacsony költségekkel járó pénzügyi támogatás a fejlődő országoknak és olyan alkalmazkodási politika elfogadása, amely segíti a foglalkoztatást és az alapvető szükségletek kielégítését.

38. A tagállamok

- (a) támogassák a technológiák átadását, hogy képessé tegyék a fejlődő országokat a foglalkoztatás növelésére és az alapvető szükségletek kielégítésére legalkalmasabb technológiák átvételére, igazságos és ésszerű kereskedelmi feltételek mellett;
- (b) tegyenek alkalmas intézkedéseket állásteremtésre és a munkahelyek megtartására, képzési és átképzési lehetőségek biztosítására. Az ilyen intézkedések magukban foglalhatják nemzeti, területi vagy nemzetközi alkalmazkodási alapok létrehozását abból a célból, hogy segítsék a világgazdasági változások által érintett iparágak és munkavállalók helyes irányú alkalmazkodását.

X. NEMZETKÖZI MIGRÁCIÓ ÉS FOGLALKOZTATÁS

39. Ahol nemzetközi migráció jelen van, a tagállamok a migráns munkásokról szóló nemzetközi munkaügyi Egyezmények és Ajánlások figyelembe vételével folytassanak olyan politikát, amely célja:

- (a) hogy több munkaalkalmat és jobb munkafeltételeket teremtsen a kivándorlási országokban, enyhítve a munkakeresés miatti migráció szükségességét; és
- (b) biztosítsa, hogy a nemzetközi migráció olyan feltételek mellett történjen, melynek célja a teljes produktív és szabadon választott foglalkoztatás előmozdítása.

40. A rendszeresen vagy gyakran jelentős számú külföldi munkaerőt munkavállalás céljából beengedő tagállamok, ha a munkaerő a fejlődő országokból jön, törekedjenek arra, hogy megfelelő fokozott tőkemozgással, a kereskedelem bővítésével, a műszaki tudás átadásával és a külföldi munkavállalók szakképzettségének támogatásával nagyobb mértékben működjenek közre ezen országok fejlesztésében, hogy hatékony alternatívát nyújtsanak a munkavállalás céljából történő vándorlással szemben, és az érintett országoknak segítsenek gazdasági és foglalkoztatási helyzetük javításában.

41. Azok a tagállamok, amelyek állampolgáraik jelentős vagy gyakori migrációját tapasztalják munkavállalás céljából, tegyenek intézkedéseket jogszabályok, a munkáltatók és a munkavállalók közötti megállapodáson útján, vagy a nemzeti körülményekkel és szokásokkal összhangban lévő bármilyen módon - feltéve, hogy ezen intézkedések nem érintik az embereknek azt a jogát, hogy szabadon elhagyhassanak bármely országot, sajátjukat beleértve, - hogy megelőzzék azokat a visszaéléseket a toborzásnál vagy kiutazásnál, amelyek egy másik országba történő illegális beutazáshoz, tartózkodáshoz vagy foglalkoztatáshoz vezethetnek.

42. A fejlődő kivándorlási országok, hogy megkönnyítsék a keresett szakképzettséggel rendelkező állampolgáraik önkéntes visszatérését,

- (a) adják meg a szükséges ösztönzést; és

- (b) kérik az állampolgáraikat foglalkoztató államok, a Nemzetközi Munkaügyi Hivatal és a kérdéssel foglalkozó egyéb nemzetközi vagy regionális testületek közreműködését.

43. A tagállamok, foglalkoztató és munkaerőküldő országok egyaránt, tegyenek alkalmas intézkedéseket, hogy

- (a) megelőzzék a külföldi munkavállalásra történő toborzásnál a visszaéléseket;
- (b) megelőzzék a migráns munkások kizsákmányolását;
- (c) biztosítsák a szervezkedési és egyesülési szabadság, valamint a kollektív tárgyaláshoz való jog szabad gyakorlását.

44. A tagállamok, a foglalkoztató és a munkaerőküldő országok egyaránt, ha szükséges, figyelembe véve a migráns munkásokról szóló érvényes nemzetközi munkaügyi Egyezményeket és Ajánlásokat, kössenek két- és többoldalú megállapodásokat olyan kérdésekben, mint a beutazáshoz és tartózkodáshoz való jog, a foglalkoztatásból eredő jogok védelme, a migráns munkások oktatási és szakképzési lehetőségeinek javítása, és a hazájukba visszatérni kívánó munkavállalók és családtagállamaik támogatása.